

PUUMARKKINATYÖRYHMÄN KOKOUS 1/2014

Aika: Keskiviikko 15.1.2014 klo 9.00–11.00

Paikka: Maa- ja metsätalousministeriö, Hallituskatu 3, kokoushuone Niskavuori

Osallistujat:

Jari Koskinen MMM (puheenjohtaja), Juha Ojala, MMM/LVO, Marja Kokkonen MMM/LVO, Tomi Salo Metsäteollisuus ry, Juha Hakkarainen MTK, Simo Jaakkola Koneyrittäjien Liitto, Esa Uotila Metla, Jussi Kumpula Metsähallitus, Esa Retva UPM-Kymmene Oyj, Kai Merivuori Suomen Sahat, Marko Mäki-Hakola Metsänomistajien liitto Länsi-Suomi, Rauno Numminen Etämetsäomistajien liitto ry, Matti Mäkelä, MMM/LVO (sihteeri)

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen, Jari Koskinen

Puheenjohtaja Jari Koskinen avasi kokouksen ja toivotti kaikki osallistujat tervetulleiksi. Asiaa listasta hyväksyttiin työjärjestykseksi.

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin (liite 1).

2. Markkinakatsaus, puumarkkinoiden osapuolet

Juha Hakkarainen totesi puheenvuorossaan, että puukauppa kävi tasaisesti ja aktiivisesti vuonna 2013 aina joulukuun asti. Hän totesi, että edellisiin vuosiin verrattuna sekä hintojen että ostomäärien vaihtelut vähentyivät. Myös Tomi Salo totesi, että puumarkkinoiden viikkovolyymit ja hinnat tasoittuivat viime vuonna. Salo nosti kuitenkin esille haasteena sahatukin nykyinen kustannustason ja totesi, että se vaikuttaa suoraan tuotannon määriin ja investointeihin. Lisäksi sekä Hakkarainen ja Salo totesivat, että puumarkkinat ovat lähteneet hyvin käyntiin myös vuoden alussa.

Marko Mäki-Hakola totesi, että kokonaisuudessaan viime vuosi oli erinomainen, mutta energia- ja kuitupuun kauppa voisi käydä paremmin. Jussi Kumpula totesi etenkin kuitupuun kysynnässä olevan maantieteellisiä eroja. Esa Retva kuitenkin totesi, että myös teollisuuden puun käyttö oli tasaista vuonna 2013 eikä kuitupuun käyttö vähentynyt. Hän myös totesi, että selluteollisuuden pullonkaulainvestoinneilla kuidulle on saatu lisää käyttöä. Myös Simo Jaakkola totesi, että energiapuun kauppa käy heikosti ja lisäsi, että hänen saamien tietojen mukaan pienikin muutos turpeen ja puuenergian vero- ja tukipolitiikkaan parantaisi tilannetta kivihiiheen verrattaessa.

Kai Merivuori totesi, että puukauppa kävi syksyllä hyvin ja että tarjonta oli avointa ja aktiivista eikä tilanteeseen ole nähtävissä erityisiä muutoksia. Hän lisäsi, että sahateollisuudessa lopputuotemarkkinat ovat kaksijakoiset; kotimaassa ja Euroopassa kysyntä on kaukana huippusuhdanteista, mutta Kiinan, Japanin, Israelin ja Saudi-Arabian markkinat ovat vetäneet. Hän myös totesi, että sahojen kannattavuus nousi positiiviseksi. Merivuori totesi, että sahanpurun ja kuo-

ren markkinaa vääristävät muuttuvan sähköntuotannon tuki ja metsähakkeen tuotantotuki. Nykyinen syöttötariffi ei ole mahdollistanut sahojen investointeja purua ja kuorta käyttävään yhdistettyyn sähkön- ja lämmöntuotantoon. Hän lisäsi, että tilanne on johtanut ko sivutuotteiden markkinointiongelmiin.

Keskustelussa sivuttiin myös puun vientimahdollisuuksista Eurooppaan sekä metsäpoliittisessa selonteossa esiin nostettuja keinoja puumarkkinoiden edistämiseksi. Selonteossa esitetyistä tavoitteista toivottiin, että niiden saavuttamiseksi tehtäviä toimenpiteitä tulisi analysoida tarkkaan ja että niistä tulisi viestiä vasta valmistelun edettyä pidemmälle. Salo toi keskustelussa esille sahatteollisuuden tuotannon kasvun metsien pinta-alaverotuksen siirtymäkaudella hyvänä esimerkkinä siitä, että puun tarjonnan lisääntyminen lisää myös investointeja. Juha Ojala totesi metsäpoliittiseen selontekoon liittyen, että metsäalan yhteiseksi tavoitteeksi on muodostunut metsätalouden yrittäjämäisen harjoittamisen edistäminen ja se, että metsätilarakennetta tulisi parantaa.

Puheenjohtaja totesi, huoli puuenergian kilpailukyvästä on yhteinen, mutta lisäsi, että työ- ja elinkeinoministeriön laskelmien mukaan edes turpeen verojen poisto ei ratkaisisi kilpailukykyongelmaa suhteessa kivihiileen. Ojala muistutti, että puukaupan osapuolten yhteiset toimet esimerkiksi puumarkkinatyöryhmässä ovat vaikuttaneet positiivisesti puumarkkinoihin. Hän lisäsi, että puukauppa käy hyvin, vaikka yleinen taloudellinen tilanne ei ole kovin suotuista.

3. Maa- ja metsätalousministeriön lainsäädäntömuutosten vaikutukset puumarkkinoiden toimivuuteen, Juha Ojala

Ojala kävi läpi nopeasti metsälainsäädännön kokonaisuudistuksen tilannekatsauksen sekä muita puumarkkinoiden näkökulmasta keskeisiä prosesseja (liite 2). Metsänhoitoyhdistyslain uudistuksesta hän totesi, että vaikka kokonaisuudessaan muutos tulee voimaan vasta vuoden 2015 alusta, muutos on jo aktivoinut metsien hoitoa. Metsähallituslain tilanteesta hän kertoi, että lakiesitystä viimeistellään parhaillaan. Metsälain muutoksesta Ojala totesi, että sen odotetaan aktivoivan passiivisia metsänomistajia tarjoamalla heille aikaisempaa monipuolisempia metsänkäsittelymenetelmiä. Metsäpoliittisesta selonteosta Ojala totesi, että työ on erityisen tärkeää, jotta eduskunnasta saadaan linjauksia metsäalan kehittämiseksi.

Lisäksi Ojala totesi, että Metsään.fi-palvelun kehittäminen ja käyttöönotto on metsäalan yhteinen ponnistus, joka luo kilpailuetua suomalaiselle metsäalalle. Hän totesi ministeriön toivovan, että yhteinen etu tunnustetaan ja että toimijat rakentavat sähköisiä palveluita, kuten sähköistä puukauppapaikkaa Metsään.fi-palvelun päälle.

4. Kommenttipuheenvuorot lainsäädäntömuutosten vaikutuksista, Tomi Salo, Juha Hakkarainen ja Kai Merivuori

Salo totesi, että maa- ja metsätalousministeriön lainsäädäntöhankkeissa on menty oikeaan suuntaan. Metsälaista ja metsänhoitoyhdistyslaista Salo totesi, että ne tukevat alan kehitystä. Hän totesi erityisesti metsähallituslain valmisteluista, että muutoksessa tulee turvata metsätalouden nykyinen trendi ja nykyään hyvin toimiva eri maankäyttömuotojen yhteensovittaminen. Luonnonvarakeskuksesta hän totesi, että tutkimukselta toivotaan enemmän asiakaslähtöistä toimintaa. Lisäksi hän totesi, että metsäteollisuus tukee metsäpoliittista selontekoa.

Hakkarainen totesi yhteistyön sujuneen viime vuoden lainsäädäntöhankkeissa erinomaisesti ja että kokonaisuudesta tuli onnistunut. Metsäpoliittisesta selonteosta Hakkarainen totesi, että selonteolla muun muassa luodaan vakautta ja edellytyksiä uusille investoinneille. Hän myös lisäsi, että metsäalalla on jo nyt huomattavasti parempi usko tulevaan kuin muutamia vuosia aikaisemmin. Lainsäädäntöhankkeista Hakkarainen totesi metsänhoitoyhdistyslain olevan keskeisin puumarkkinoiden näkökulmasta. Hän totesi, että yhdistysten aktiivisuus lisääntyy ja yhdistykset lähentyvät metsänomistajia. Luonnonvarakeskuksen Hakkarainen totesi olevan suuri mahdollisuus alan kannalta.

Merivuori totesi, että metsänhoitoyhdistyslain muutos on jo aktivoinut yhdistyksiä, mikä edistää puumarkkinoita ja osaltaan selittää nykyistä puumarkkinoiden positiivista virettä. Metsälaista hän totesi, että muutos voi pienentää tukkien keskikokoa jossain määrin. Hän myös totesi, että peitteellisen metsätalouden yleistymiseen vaikuttavat sekä metsänomistajat että puun ostajat.

Keskustelussa Rauno Numminen totesi, että metsälain muutos mahdollistaa uusia toimintatapoja, joita on otettu jo käyttöön. Lisäksi hän totesi, että Metsään.fi-palvelu on työvälinen myös metsätilojen hankinnassa. Mäki-Hakola totesi, että vuonna 2013 hyväksytyt lainsäädäntömuutokset ovat positiivisia ja että maakunnissa muodostetaan parhaillaan tulkintoja käytännön töissä. Hän totesi myös keskustelussa, että yhdistykset ovat aktivoituneet ja esitti toiveen Metsään.fi-palvelun laajentamiseksi luontopuolelle. Simo Jaakkola totesi keskustelussa kemeralainsäädännön uudistamisesta, että uuden lain olisi toivottavampaa tulla voimaan vasta 2016. Marja Kokkonen totesi, että uuden kemeran on tarkoitus tulla voimaan 2015 alusta, mutta lähtökohtana on, että nykyisellä tukilainsäädännöllä jatketaan kunnes uusi saadaan voimaan.

Puheenjohtaja totesi, että Luonnonvarakeskuksen johtokunta tullaan muodostamaan noin 7-8 henkilöstä ja heillä tulee olemaan keskeinen merkitys keskuksen jalkautumisen onnistumisesta. Hän totesi, että metsäalan toimijat voisivat alkaa miettimään johtokuntaan esitettäviä henkilöitä, joilla olisi laaja-alaista ja kansainvälistä kokemusta metsä- ja luonnonvarasektoreista.

5. Metsäpoliittinen selonteko ja puukaupan toimivuus, Marja Kokkonen

Marja Kokkonen kertoi lyhyesti metsäpoliittista selonteosta ja sen valmistelusta sekä näytti kuvaajia KMO:n tavoitteiden toteutumisesta (liite 3). Hän totesi, että kansallista metsästrategiaa valmistellaan selonteon pohjalta ja että prosessissa hyödynnetään selonteon valmistelussa tuotettua aineistoa.

Keskustelussa todettiin, että selonteossa on onnistettu nostamaan esille metsäalan näkökulmasta keskeisiä asioita. Lisäksi muun muassa todettiin, että metsästrategiassa olevia mittareita tulee kehittää KMO:n nykyisistä.

6. Tilannekatsaus sähköisen puukauppapaikan kehittämiseen, Tomi Salo, Juha Hakkarainen

Salo kertoi sähköisen puukauppapaikan kehittämisen tilannekatsauksen metsäteollisuuden näkökulmasta (liite 4). Hän totesi, että idea sähköisestä puukauppapaikasta saatiin puumarkkinatyöryhmässä ja että se tulisi nähdä koko alaa koskevana mahdollisuutena. Salo totesi, että metsäteollisuus on pyrkinyt puukauppapaikan nopeaan kehitystyöhön ja lähestynyt aiheessa aktii-

visesti muita puukaupan osapuolia. Hän lisäsi, että tekniset valmiudet ovat jo olemassa ja vetosi, että työtä on jatkettava, jotta jo tehty valmistelu ei mene hukkaan.

Hakkarainen totesi, että sähköistä puukauppapaikkaa tulee kehittää, mutta kehitystyö on tällä hetkellä pidossa, koska metsänhoitoyhdistysten uudet tietojärjestelmät on saatava valmiiksi tämän vuoden aikana.

Keskustelussa Retva totesi, että jos puukaupan osapuolet pääsisivät sähköisen puukauppapaikan hallinnoinnista yhteisymmärrykseen, resursseja työn toteuttamiseen löytyisi varmasti. Mäki-Hakola puolestaan totesi, että eri osapuolten sitoutuminen nykyisten palveluiden käyttöön vahvistaisi luottamusta ja siten auttaisi myös puukauppapaikan kehittämistä.

Puheenjohtaja totesi, että keskusteluja on hyvä jatkaa ja työn eteneminen olisi tärkeää. Puheenjohtaja totesi lisäksi, että myös seuraavassa kokouksessa käsitellään tilannekatsaus asian etenemiseen.

7. Puukauppa- ja hinnoittelumallien kehittämistä edistävä alatyöryhmän

Matti Mäkelä totesi, että eri organisaatioista on saatu esitykset alatyöryhmän jäseniksi. Todettiin, että epävirallinen alatyöryhmä perustetaan esitetyllä kokoonpanolla.

8. Muut asiat

Tomi Salo muistutti kommentissaan, että energiapuun hintatilastoinnin toteuttaminen on positiivinen esimerkki puumarkkinatyöryhmän sekä metsäalan yhteistyöstä.

9. Seuraava kokous

Todettiin, että seuraava kokous pidetään 16.4.2014 kello 9.00–11.00.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen kello 11.00.